

Aan de raad van de gemeente Emmen

team
Economie

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door	BSN
198859-2022:249579	198859-2022	1	P. Wallenaar	
datum	telefoon	fax	e-mail	
13 juli 2022	14 0591		gemeente@emmen.nl	
onderwerp				
Motie Stedenband Shangluo				

Geachte leden van de raad,

In de raadsvergadering van 3 maart 2022 is door de fractie Groen Links de motie vreemd aan de orde van de dag ingediend waarin het college wordt verzocht om zo snel mogelijk de stedenband met de Chinese stad Shangluo te verbreken. De tekst van de motie is als bijlage bijgevoegd. Toegezegd is de motie in een commissievergadering voor het zomerreces te behandelen. Zoals in de raadsvergadering van 2 juni in het vragenhalfuur is geantwoord, is dit met het nieuwe college opgepakt en zou beantwoording rond de zomer plaatsvinden.

In deze brief gaan wij in op onze overwegingen en ons standpunt.

Aanleiding en doel van de stedenband met Shangluo

Met het oog op economische kansen zijn - op het verzoek van het Emmense bedrijfsleven - de samenwerkingsmogelijkheden met China door de gemeente verkend. Uit de verkenning zijn contacten tussen Shangluo en het Emmense bedrijfsleven ontstaan. Dit resulteerde in kansrijke samenwerkingsprojecten voor de toenmalige dierentuin, voor NHL Stenden en voor bedrijven in Emmen. Shangluo bleek te willen en kunnen functioneren als 'bruggenhoofd' in China, waardoor Emmen contacten heeft kunnen leggen tot op het niveau van verschillende ministeries in China die nuttig voor de economische ontwikkeling van Emmen zouden konden zijn.

Op verzoek van Shangluo kreeg de samenwerking de vorm van een 'zusterstadrelatie'. Deze is geformaliseerd met het raadsbesluit van 27 januari 2011 waarin de raad een zusterstadrelatie is overeengekomen met de gemeente Shangluo. De beleidsmatige insteek voor deze stedenband is economische samenwerking en kennisuitwisseling voor het bedrijfsleven.

Stedenband en Notitie buitenlands beleid

Het beleidsmatige kader voor stedenbanden vormt de Notitie buitenlands beleid, vastgesteld in 2019 en ter kennis gebracht aan de raad (augustus 2019). Conform de vastgestelde Notitie Buitenlands Beleid valt de stedenband met Shangluo in de categorie 'Reactieve, vraaggerichte buitenlandse contacten' waarbij

wij niet zelf het initiatief nemen, maar waarbij ons door derden, zoals het bedrijfsleven en/of onderwijs, om medewerking wordt gevraagd. Prioriteit ligt bij de Duitslandagenda en bij de Brusselse netwerken.

Stand van zaken stedenband

De stedenband met Shangluo is de laatste jaren 'slapend'. Zowel de gemeente Emmen als Shangluo hebben geen activiteiten meer ontplooid. Wel heeft Shangluo in 2021 stilgestaan bij het tienjarig bestaan van de stedenband en het feit dat de stad 100 internationale stedenbanden is aangegaan. Op uitnodiging van Shangluo heeft de burgemeester een (digitale) felicitatie uitgesproken bij deze mijlpaal. Activiteiten in het kader van de stedenband vinden niet plaats. Navraag bij Ondernemend Emmen geeft aan dat er ook vanuit het bedrijfsleven geen recentelijke activiteiten met Shangluo zijn ontplooid.

Beleidslijn ministerie van Buitenlandse Zaken en advies VNG

Voor het Rijk is de in mei 2019 verschenen Chinanotitie 'Nederland-China, een nieuwe balans' leidend. Het ministerie van Buitenlandse Zaken houdt als beleidslijn aan de dialoog open te houden waar het kan en mogelijk is en de relatie met China in stand te houden. Mensenrechten worden via de Europese Unie en het Rijk ter sprake gebracht op de momenten dat de dialoog mogelijk is.

Ook is navraag gedaan bij de VNG. De VNG spreekt zich niet uit over de voortzetting van een stedenband. Ze wijst op het behoeftenonderzoek van de VNG (Lokaal balanceren, rapport van een behoeftenstudie over decentrale samenwerking tussen Nederland en China, augustus 2020) en de resultaten van een themamiddag met vertegenwoordigers van het ministerie van Buitenlandse Zaken, de VNG, Amnesty International en een tiental gemeenten en provincies. Een van de conclusies was dat het hebben van een (lange) goede band de decentrale overheden juist de mogelijkheid biedt om het over gevoelige maatschappelijke kwesties te hebben. Daarbij zijn twee aspecten van belang:

1. de insteek moet passend zijn op het niveau waar de dialoog plaatsvindt (lokaal-lokaal, niet - lokaal-internationaal).
2. het onderwerp moet een link hebben met de steden zelf: Denk aan LHBTI of huiselijk geweld, de gemeente kan daar haar aanpak delen met de Chinese zusterstad.

Aandacht vragen voor mensenrechten kan ook zonder het opzeggen van de stedenband.

Afweging

Wij zijn van mening dat de situatie rond mensenrechten in China zeer zorgelijk is. Het opzeggen van een stedenband is een statement maar zal de situatie niet veranderen. Het kan wel de dialoog op andere niveaus verstoren. Bij het aangaan van de stedenband in 2011 is het beleid van het ministerie gevolgd en we willen ook nu de beleidslijn van het ministerie en de lijn van de VNG volgen. We zijn niet voornemens de stedenband actief op te zeggen maar zullen de stedenband niet actief benutten.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen,
de gemeentesecretaris,

M. Plantinga-Leenders

de burgemeester,

H.F. van Oosterhout

De gemeenteraad van Emmen in vergadering bijeen op 03-03-2022

Overwegende dat:

- Een stedenband vaak het tonen van vriendschap, het kennisnemen van elkaars cultuur of ontwikkelingssamenwerking tot doel heeft;
- Volkerenmoord ofwel genocide één van de ergste misdaden tegen de menselijkheid is;

Constaterende dat:

- Er voldoende bewijs is dat China actief genocide pleegt op de oeigoerse minderheid in Xinjiang;
- één miljoen Oeigoeren vastzitten in Chinese strafkampen
- Het journalistiek platform Follow the Money in het artikel "Achter stedenbanden met China schuilt propagandaclub van de Partij" laat zien dat alle stedenbanden met China worden gecoördineerd en gestuurd door de vriendschapsassociatie CPAFFC;
- Dat CPAFFC zich voordoeft als een ngo, maar wordt gesubsidieerd door de Chinese overheid en nauw is verweven met de Chinese bestuurlijke top;
- De gemeente Emmen op dit moment een stedenband onderhoudt met Shangluo;

Verzoekt het college:

- Zo snel mogelijk de stedenband met Shangluo te verbreken;

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks Emmen

Bernadette van der Woude